

Posamezne številke:
Navadne Din 1,—
ob nedeljah Din 2,—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datum naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 18,—, za ino-
zemstvo D 26,—, dostavljen na dom
D 19,—, na izkaznice D 18,—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštšina plačana v gotovini.

Knjižnica liceja

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1,—
ob nedeljah Din 2,—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 273.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prithlje, dno. Tele-
fon št. 24. — ŠHS poštnoštevilni
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: V.

Maribor, sobota 1. marca 1924.

Številka: 51.

Teorija in praksa.

Težka pota pacifizma. — Revizija mi-
rovnih pogodb in angleška vlada.

Maribor, 29. februarja.

Te dni se je v angleškem parlamentu
vršila zanimiva debata, ki kaže, v kak-
šni neprijetni zagati se nahaja delavska
vlada in kakšen revež je praznoprav Mac-
donald.

V razpravo je prišlo vprašanje 5 kri-
žark, ki jih vlada namerava naročiti pri
ladjedelnških družbah. Radikalno krilo
delavske stranke je napravilo velik
hrup, liberalci — ki nimajo vezanih rok
— so se postavili v pozo hudih antimili-
taristov in so kar bebnali proti vladi,
le konzervativci so ji pritrdjevali. Bil je
vsekako zabaven prizor: protimilitari-
stična vlada izvršuje pacifistični pro-
gram tako, da daje graditi nove vojne
ladje!

O situaciji je pisala liberalna »West-
minster Gazette« sledeče: »Ministri spre-
jemajo docela tisto politiko, ki so jo z
vso odgovornostjo obsojali, dokler so bili
v opoziciji ali med volilec. Vladin sklep,
da naroči pet križark, pomeni, da stran-
ka cinčno postavlja na glavo obljubo, ki
jo vsebuje njen manifest, češ, da bo
»pripravljala pot razorožitvi, ki je edina
garancija varnosti narodov«. Volileci so
dobili to obljubo s podpisji gg. Mac Do-
nalda, Clynesa Hendersona in miss
Margarette Bondfieldove in niso niti
slutiti, da se bo vse to končalo tako, da
bo delavska vlada kar na hitrem spreje-
la oboroževalni program konzervativne
vlade. Ministrski predsednik je tolažil
razburjene idealiste z izgovorom, da
namerava vlada pozvati ladjedelniške
družbe, naj stavijo oferte in da bo zbor-
nica itak sama odločila, ali se križarke
naročijo ali ne. Dalje je dejal, da se sa-
mo nadomeščajo stare ladje. Toda vse to
je očitno izbegavanje dejstva, da je
vlada sklenila graditi križarke le zato,
ker si hoče pridobiti volilstvo okoli lad-
jedelnice. Ladjedelniški mogotci so lah-
ko prepričani: najsi se govori o razoro-
žitvi tako ali tako, delavska vlada bo
vedno ščitila ladjedelniške interese, ker
želi pobasati volilstvo v ladjedelnicah in
okoli jih. Ministri delavske stranke lah-
ko govore na dolga in široko o brat-
stvu ljudi, o lepota splošnega miru in
nujni potrebi razorožitve, toda topove
bodo tudi v naprej naročevali, dasi jih
ne mislijo uporabljati, ker ni noben so-
vražnik na vidiku. Taka politika pa ni
poštena in diskreditira njene nositelje. Če
je že treba izdajati milijone, da se de-
lavstvo obvaruje pred novo brezposel-
nostjo, jih ni treba izdajati baš za obo-
roževanje...«

Tako gumi liberalni tisk. Lahko je
njemu. Ko so bili liberalci na vladi, so
vodili krvavo vojno (Lloyd George je
bil svojčas vojni minister), podpisovali
»krivične« mirovne pogodbe in oborože-
vali Anglijo, da je bilo veselje. Zdaj so
po večini navdušeni pacifisti, a le do-
tlej, dokler so v opoziciji. To je namreč
glavno — ne samo na kontinentu, tem-
več tudi v Angliji, klasični deželi par-
lamentarne politike.

Macdonald je bil med vojno odločen
pacifist in je s tem programom tudi
prevzel angleško vlado. Im danes? Pra-
ksa je zmagala nad teorijo. Veže ga od-
govornost za državne interese in mu
vsiljuje oportunizem, ki ga prav tako
ne more odkloniti kakor ni mogel iti pre-
ko dvornih ceremonij in kakor mora
priznavati kralja nad sabo. Vrhu tega
tiči sredi med konzervativci, liberalci in
laborističnimi levicari: položaj, ki je
celo v Angliji skrajno neprijeten.

Specijalna razprava o proračunu.

Proračun centralne uprave sprejet.

Ostra kritika strankarskega režima in demoralizacije naroda. — Popoldne na
vrsti zakon o solunski luki.

BEOGRAD, 29. febr. Današnja seja
narodne skupščine, ki je pričela ob 10.
uri, je bila v celoti posvečena specijalni
razpravi o proračunu. Po odgovorih ne-
katerih ministrov je govoril k prvemu
delu budžetne predloge (o centralni u-
pravi) poslanec Škulj (SLS), ki je bilal
strankarski režim.

Drugi je govoril demokrat Agatano-
vič, ki je povdarjal, kako radikalna
stranka, ki postavlja stranko in njene
interese nad državo, ljudstvo demorali-
zira, ker je že na tisoče zgledov, da so si
posamezne osebe dobile legitimacije raz-
nih strank in jih po potrebi uporabljajo
pri raznih oblastih. Ljudstvo se je že na-
vadilo, da hodi k upravnim in po-
litičnim oblastvom ter celo k sodnijam

ne skozi prednja, ampak skozi — zadnja
vrata. Ostro obsoja govornik tudi stran-
karskopolično zaslužnje uradništva.
Davčna obremenitev je krivično razde-
ljena in sili kmeta, da svoje blago za
vsako ceno prodaja, s čimur se pospe-
šuje obubožanje ljudstva.

Zemljoradnik Lazic ostro kritizira
dispozicijske fond centralne uprave
in kraljevsko pisarno za rede.

Z večino glasov sprejme skupščina
prvo poglavje proračuna. Ob 1. uri se
seja zaključí. V popoldanski seji bo raz-
prava o zakonskem predlogu glede so-
lunske luke. V smislu sporazuma klub-
skih načelnikov, bo zakon soglasno spre-
jet.

Vse priprave za opozicijski blok izvršene.

2. in 3. marca odločilna dneva.

ZAGREB, 29. febr. Včeraj je prispel
sem iz Maribora dr. Korošec in je imel
konferenco z vodstvom HRSS, ki je tra-
jala 1 in pol ure. O rezultatih konferen-
ce niso dobili novinarji nobenih izjav.
Vendar se pa izve, da do definitivnih
sklepov še ni prišlo, ker je HRSS sklica-
la svoje poslance k plenarni seji za 2.
marca v Zagreb, SLS pa svoj glavni od-
bor za 3. marca v Ljubljano. Takrat pa-
de definitivna odločitev. »Jutarnji list«

poroča, da so vse priprave za skupno na-
stopanje parlamentarne opozicije izvr-
šene in da je čakati samo še formalnih
sklepov SLS in HRSS. Vse programati-
čne punktacije so od odločilnih faktor-
jev vseh strank sprejete in pripravljeno
je tudi vse, da ne bo izigrano verifiki-
ranje mandatov Radičevih poslancev. V
včerajšnji konferenci je že bilo določeno
tudi število poslancev Radičeve stranke,
ki pojdejo v Beograd.

Medjimurje podrejeno zagrebški oblasti.

Sedež krajiške oblasti v Ogulinu.

BEOGRAD, 29. febr. Z ozirom na ak-
cijo v Medjimurju in Varaždinu je iz-
vedba pripojitve Medjimurja maribor-
ski oblasti začasno ustavljena. Medji-
murje je do definitivne rešitve vpraša-
nja podrejeno zagrebški oblasti. V Med-

jimurju se ustanovi poseben vladni ko-
misarijat, ki bo vodil posle po navodilih
zagrebškega velikega župana. — Kot se-
dež krajiške oblasti v hrv. Primorju je
začasno določen Ogulin in ne kakor je v
zakonu predvideno — Karlovac.

ZANIMIVE AVDIJENCE.

Cvijić in Pašić pri kralju.

BEOGRAD, 29. febr. Včeraj popol-
dne ob 5. uri je bil min. preds. Pašić v
kratki avdijenci pri kralju. Baje je Pa-
šić poročal o parlamentarni in politični
situaciji, zlasti o stališču radikalec na-
pram opoziciji. Značilno je, da je bil
tik pred Pašićem v avdijenci znani vse-
učilniški profesor Cvijić. O vzrokih in
poteku avdijske se ne izve nič, vendar

je dejstvo samo vzbudilo v političnih
krogih veliko pozornost.

ZELEZNIŠKA NESREČA PRI SUBOTICI.

K sreči ni človeških žrtev.

SUBOTICA, 29. febr. Danes ob 5. uri
zjutraj se je na progi Subotica-Vinkovci
pri vходу v postajo Sebešić pripetila ve-
lika železniška nesreča. Šest vozov to-
vornega vlaka 587 se je ustavilo pred u-

vozom v postajo, ne da bi bilo železni-
ško osebje to opazilo. Iz Subotice prihaja-
joči brzovlak 503, ki je dobil znamenje
»prosto«, je z največjo naglico zavozil v
vozove, ki so iztirili in bili popolnoma
razbiti. Pri brzovlaku je bil poškodovan
tovorni voz; človeških žrtev ni, le stroj-
nik je bil poškodovan na nogi. Železni-
ška komisija, ki se je slučajno vozila z
brzovlakom, je dognala, da zadene kriv-
da žel. aspiranta Bela Poljakovića.

VLADARSKI OBISKI V LONDONU.

LONDON, 29. febr. V krogih, ki sto-
je blizu angleškemu dvoru, se govori o
obisku vladarjev Rumunije, Jugoslavije
in Italije ter perzijskega šaha še ta-
kom letošnjega poletja v Londonu.

PRIPRAVE BOLGARSKIH KOMITA- ŠEV.

Napovedovanje krvave spomladi.

BEOGRAD, 29. febr. »Politika« jav-
lja iz Štipa: Sodeč po številnih poročilih,
ni več dvoma, da se vrše med komitski-
mi organizacijami pospešene priprave za
spomladansko akcijo v južni Srbiji. Z
največjo naglico izterjujejo komite raz-
pisane davke in razdeljujejo orožje, mu-
nicijo in nove obleke. Meja proti južni
Srbiji je zaprta kakor za časa mobili-
zacije. Nač manj značilno je, da komi-
ske čete, ki so bile tudi čez zimo v na-
ših obmejnih krajih, ne izvršujejo več
terorja, ampak mirno gredo od vasi do
vasi in povsod oznanjajo krvavo spo-
mlad.

PRIPRAVE ZA SPLOŠNO AMNESTI- JO NA BOLGARSKEM.

SOFIJA, 29. febr. Listi poročajo, da
je minister pravde vsem podrejenim or-
ganom naročil, naj pospešijo priprave
za splošno amnestijo, od katere bo izve-
tih samo krog 30 politično najbolj kom-
promitiranih oseb, katere žive v ino-
zemstvu.

PRED PROGLASITVO REPUBLIKE V ALBANIJU.

RIM, 28. febr. Listi poročajo iz Bara,
da bo Albanija proglašena najbrže za
republiko.

BORZA.

CURIE, 29. febr. Predborza: Pariz
24.15, Beograd 7.30, London 24.35, Praga
16.75, Italija 24.90, Newyork 577.50, Dunaj
8150.

ZAGREB, 29. febr. Predborza: Pariz
333.65—338.65, Švica 1373—1383, London
340.75—343.75, Dunaj 1118—1138, Praga
229.65—232.65, Italija 340.55—343.55, New-
york 79.50—80.50.

V Rimu se je zaključila razorožitve-
na konferenca. Uspeh ni nič večji in nič
manjši od uspeha vseh dosedanjih raz-
orožitvenih konferenc. Znano je, da obo-
roževanje na morju in zlasti v zraku
stalno napreduje. Praviijo, da imajo raz-
orožitvene konference »blagodejne« u-
činke na napredek oboroževanja. Neki
ruski diplomat je pred dnevi ponosno
povdaril, da ruska zračna flota sicer še
ne prekaša flote evropskih velesil, da
pa se lahko meri z vsako izmed njih. Na
rimski konferenci je Rusija zahtevala
tisto število vojnih ladij kot ga ima An-
glija. Take zahteve stavi »pacifistična«
sovjetska vlada; menda ni mogoča no-
bena ruska vlada, ki bi ji v tem opore-
kala.

Idejno in politično razdvojenost toli-
ko obetajoče labouristične vlade v An-
gliji nam jasno kaže znani govor notra-
njega ministra Hendersona, ki je tako
glasno povdaril potrebo revizije mirov-
nih pogodb, da ga je moral Macdonald
v parlamentu popraviti in označiti nje-

gove izjave za zasebno mnenje. Ni pa
treba prezreti, da je bil tudi Macdonald
pred mesec približno enakega mnenja
kot Henderson. Toda Macdonald se je v
zadnjem času naučil tega, česar se Hen-
derson ni naučil.

Lahko je govoriti o reviziji mirovnih
pogodb, ne manika tudi argumentov,
številki itd. Vsakdo ve, kje bi se revizija
začela, nihče pa ne more reči, kje bi se
končala. Mirovne pogodbe so obojestrans-
ke. Danes pa je položaj tak, da ena dr-
žava privoli v revizijo, druga pa si ne
da vzeti tega, kar ji je bilo priznано.
Francija se lahko sporazume z Nemčijo,
kako bi se Nemčiji olajšalo plačilo repa-
racij, toda kdor bi zahteval od nje, da
mora odstopiti Nemčiji kak kos Alza-
cije ali Lorene, bi ji napovedal vojno.
Tajsto velja za vse druge države. Kako
naj se rešijo z mirnim sporazumom
vprašanja, zaradi katerih so narodi pet
let krvaveli? Henderson je germanofil;
to je končno stvar njegovih nazorov in
okusa. Ne bo pa doživel, da bi Anglija

leta 1924 zatajila Anglijo let 1914—1923.
Lord Cecil je star pacifist, ko pa so pred
Zvezo narodov razpravljali o reviziji
mirovnih pogodb, je odločno zavrnul o-
groževanje miru. Mir je mogoč le na
podlagi sedanjega stanja; noben človek
zdravih možganov ne bo pričakoval od
nove svetovne konference, ki si jo za-
mišlja Henderson, kaj več kot novo
vznemirjenje Evrope, ako ne celo novo
vojno.

Macdonald je dal svojemu ministru
umestno lekcijo. Cel Lloyd George, ki
sicer rad priliva olja slabotnim nadejam
pangermanskih poražencev, je občutil
potrebo, da interpelira radi Henderso-
novega govora. Tako izgledajo ta vpra-
šanja v praksi. Seveda to ne bo motilo
nemških in nemškoorientiranih teoretik-
kov, da ne bi še nadalje sanjarili o neki
novi Evropi, ki bi vzpostavila nemške
moč in izbrisala zasluženi poraz nemške-
ga imperijalizma.

Politične vesti.

* Uprava Međimurja. Iz Beograda poročajo, da je vlada odločila, da Međimurje do oblastnih volitev sicer ostane pod mariborsko oblastjo, vendar pa bo vodil upravo podžupan zagrebške oblasti kot zastopnik mariborskega velikega župana. To pa zato, ker so v Međimurju veljavni hrvatski zakoni, v mariborski pa avstrijski.

* Zanimivo prigrupiranje bosanskih muslimanov. Med muslimani v Bosni obstojata dve politični skupini. Eno vodi dr. Spaho, ki je avtonomist ali federalist, drugo pa vodita Korkut in Maglajlić, ki sta bolj centralistično orijentirana. Med obeh skupinama se vodi huda borba. Pri zadnjih volitvah je bil Spaho močnejši in je takoj po volitvah šel s svojimi poslanci v federalistični blok s Korošcem in Radićem. Zadnje dni se pa celo poročajo, da je vodstvo Spahove stranke sklenilo, da se nasloni stranka popolnoma na Hrvate in sklene fuzijo z Radićevci. Na drugi strani pa sta se Korkut in Maglajlić pogajala te dni z radikali in — kakor poročajo »Slovenec« — se sporazumela s Pašićem, da vstopi njuna skupina v radikalno stranko kot njen sestaven del. Muslimani so se torej definitivno razcepili v Hrvate in Srbe.

* Spalajković in Morfov. Naš poslanik v Parizu Spalajković je te dni poročevalcu »Matina« dal izjavo, da je položaj na Bolgarskem turbulenten, da Bolgarska vrši opasno propagando in hoče na spomlad izvesti spopad z Jugoslavijo. Srbska (!) armada je pripravljena, da odbije opasne in nesmiselne namere Bolgarov. Na to izjavo je bolgarski poslanik v Parizu g. Morfov v istem listu podal izjavo, da bolgarska vlada ne pripravlja nikakšne akcije proti sosedom in da je storila vse, da prepreči akcijo organizacije, ki je nameravana proti zapadnemu sosedu. O koncentraciji bolgarske vojske na jugoslov. meji govori je absurdno, ker je Bolgarska skrhala svojo vojsko na min-

mum, tako da niti za svojo garnizijsko službo in za obrambo državnih zavodov nima zadostnih čet. Bolgarski vodilni možje in car niso zaslužili takih sumničeni. Bolgarski narod in njegovi voditelji iskreno žele živeti v miru z vsemi sosedi.

* Nova konferenca Mala entente se vrši, kakor poročajo »Venkov«, organ češkoslovaškega min. predsednika, meseca aprila tl. v Pragi. Češkoslovaška vlada je že obvestila našo in rumunsko vlado, da vrši potrebne priprave.

* Volitve v avtonomni Podkarpatski Rusiji, ki je del češkoslovaške države, se vrše 16. marca in je volilna borba že v polnem teku. Za 9 mandatov se bori 9 strank, od teh 7 slovanskih, ena nemška in ena madžarska. Velika razcepjenost med Slovani dokazuje veliko različnost v naziranjih na kulturno, gospodarsko in socialno življenje.

* Resen poziv Rusije. Organ ruske vlade »Izvestija« je prinesel senzacionalen članek, v katerem poziva češkoslovaško in Jugoslavijo, naj ne odlašata s priznanjem Rusije, ki bo kmalu vstopila v mednarodni koncern. Države, ki bodo zamudile ugoden trenutek za priznanje, bodo to še obžalovali. Češkoslovaška in Jugoslavija si naj premisli, dokler ne bo prepozno.

Dnevna kronika.

— Umirovljenje. Z ukazom ministrstva prosvete so med drugimi umirovljeni: Janko Košan, gimn. prof. v Mariboru; Emilijan Lilek, vladni svetnik in prof. v Celju; Mate Suhač, gimn. prof. v Celju.

— Zdravniško društvo v Mariboru ima svoje prihodnje odborovo sejo v soboto dne 1. marca ob 6. uri zvečer v kolodvorski restavraciji v Mariboru.

— Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj zboruje v četrtek dne 6. marca ob 10. uri v mali dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu so same aktualne točke, kakor: določitev članarine, kolekovanje šol. listin, matični listi in izkazi, ukinitve viš. šol sveta, ogrev itd.

— Odbor Zdravniškega društva v Mariboru se je na III. rednem običnem zboru 16. febr. konstituiral tako-le: predsed. dr. Janković Franc, zdravnik kazilnice, Maribor; podpredsednik dr. Bergmann Rih., okrožni zdravnik v Mariboru; tajnik dr. Dekleva Dominik, asistent bolnice v Mariboru; blaginik: dr. Marin Vinko, zasebni zdravnik v Mariboru; knjižničar dr. Čerňak Mirko, primarij kirurg. Maribor; odborniki: dr. Robič Hugo, primarij dermatolog. Maribor; dr. Tavčar Franc, okrožni zdravnik, Radeče; dr. Travie Karel, zasebni zdravnik, Maribor; dr. Drasch Vincenc,

železniški zdravnik, Maribor; namestniki: dr. Rajšp Ivan, primarij internist, Celje; dr. Stuhel Bela, okrožni zdravnik v Ptuj; revizorji: dr. Jurčko Ivan, viš. okrajni zdravnik, Maribor; dr. Klasin Anton, okrožni zdravnik, Ptuj.

— Zveza tobačnih glavnih založnikov za Slovenijo ima 12. marca tl. v Celju v Nar. domu redni letni občni zbor.

— Občni zbor Udrženja vojnih invalidov izvršnega odbora v Ljubljani se vrši v nedeljo dne 2. marca tl. točno ob 8. uri zjutraj v saloni restavraciji pri »Levnu« na Gosposvetski cesti. Navzoči bodo delegati iz cele Slovenije. Povabljeni so nekateri merodajni činitelji o invalidskih zadevah.

— Prvi vlak iz Zagreba na Reko je prispel 28. febr. ob 1.30. uri.

— Novi francoski poslanik na našem dvoru g. Robert de Billy je 28. febr. zvečer prispel v Beograd.

— Kar Vi potrebuje, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka 27 D. Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 201, Hrvatska. 2736

— Protest proti uvozu italijanskih vin. Vojvodinski vinogradniki so v zadnjem času v slabem položaju, ker ne morejo izvoziti vina. Vložili so protest pri vladi, ker se uvažuje vedno več italijanskih vin v naše ozemlje. Ravno tako so napravili v Dalmaciji. Dalmatinci zatrjujejo, da bodo popolnoma uničeni, če se dopusti nadaljnji uvoz vin v našo državo.

— Stara in nova mera. Ko so se za časa pokojne monarhije izmenjali goldinarji in kračearji za krone in helarje, so dobili vsi državni in zasebni uradi, šole itd., pa tudi trgovci, gostilničarji in natakariji (ce) strog nalog, vse zaračunavati edino le v kronah in helarjih in nič več v goldinarjih in kračearjih. To je bilo dobro! Ravno tako bi se moralo zahtevati, da bi se n. pr. drva morala prodajati in kupovati v kubičnih metrih. Toda kar se tega tiče, je ravno na najslabšem v okolici Maribora. Malokdaj vidiš naložena meter dolga drva. Kmetje najrajši prodajajo drva s tričetrtinskimi poleni, ali takezvano staro klaftr, to je 72 colov na široko in 72 colov na visoko, zaračunavajo pa — če se da — kot meter — klaftr, torej za štiri kubike. Ako bi okrajno glavarstvo zapovedalo drva tržiti in žagati samo v meterski meri, bi bilo na svetu zopet manj opeharjenih.

— Iz zadnjega rudarskega štrika v trboveljskih revirih. Pri okrož. sodišču v Celju se je moralo zagovarjati 29 rudarskih žen. Ki so bile obtožene po čl. 11. zakona o zaščiti javne varnosti in reda, ker so 21. avg. 1922. v Rečanju pri Savici navalele in kričale na one delavce iz Hrvaškega, ki jih je nastavila Trboveljska premor. Zato namesto stav-

kujočih domačincev. Z ozirom na socialno bedo in z upoštevanjem takratnega položaja, ker je poteklo že več časa, so bile obsojene vsaka na 24 ur zapora, oz. 50 Din. denarne globe.

— To je ono pravo! Dobijo se še vedno ljudje, kateri Fellerjevega Elzafluida še niso poskusili, dasiravno se že čez 25 let v vseh deželah uporablja. Kdor je samo enkrat poskusil njegovo izvrstno delovanje kot drgnjenja hrbta, udov itd. ali kot kosmetikum za usta, kožo in negovanje glave, bo gotovo rekel: »To je ono pravo!« Je veliko boljši, močnejši, izdatnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje. Prežene nahod, zobobol in umirava živce. 3 dvoj-nate ali 1 specialna steklenica s pakovanjem in poštino 24 dinarjev; 36 dvoj-natih ali 12 specialnih steklenic 214 D in 10% doplatka. Adresa: Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg št. 201, Hrvatsko.

— Nesreča. V St. Petru v Sav. dolini si je vajenec Leop. Jurič, zaposlen pri mizarju Vinku Mačku, pri stružnem stroju zmečkal levo roko.

— Mala še spi. Poročali smo o 13-letni Angjeliji Vorkapič v Beogradu, ki je spala že pred dnevi neprestano 12 dni. Danes poročajo, da še vedno spi. Je to že 18-ti dan. Njena soba je vedno polna radovednežev, ki jo hočejo videti. Tuintam se za par trenutkov dokle prebudi, potem pa nadaljuje spanje. Včeraj se je v postelji vsedla in ko jo je mati vprašala, kaj hoče, je rekla, da gre v kino. A že po dveh sekundah je zopet spala. Popoldne se je zopet zbudila, vstala, šla k oknu, videla sneg ter rekla, da ne gre v šolo. Potem je spala zopet naprej. Zdravniki so mnenja, da so to znaki ozdravljenja.

— Avstrija je obnovila odnose s sovjetsko Rusijo. Po ukazu svoje vlade je predal avstrijski predstavnik v Moskvi Litvinovu noto, v kateri vpostavlja Avstrija diplomatske in trgovinske odnose z Rusijo. Litvinov je v imenu sovjetske vlade vzel noto na znanje. V kratkem se spremeni sovjetska trgovska delegacija na Dunaju v sovjetsko poslaništvo.

BRZOJAVI!

v petek 29 II 24 8 uri

zvečer se ponovi španska muha sokolski dom studentov sokol

Ignotus:

Dva češka literarna jubileja.

Jindřich S. Machar — Antonín Sova (Dalje.)

S kratko in površno analizo Macharjeve kulturnobojnosti seveda še ni podan pesnikov literarni profil. Pri nas, kjer je znan le tendenčni, protikatoliško poharvani pesnik Machar, je bilo treba posebej poudariti to njegovo stran. Celotna slika Macharja pesnika in pisatelja bi morala poseči mnogo širje in globlje. Bilo bi treba opisati šolo Vrehlickega in češkega parnasovstva sploh, ki jo je Machar absolviral in čije estetike se je kmalu naveličal. Bilo bi treba poseči po tistih pesniških zbirkah, ki so manj tendenčne in zato bolj pesniške. Vzhle svojem fanatizmu in jedki ironiji, ki se ni ustavila pred ničemer in ki ni respektirala nobene svetinje, je bil Machar resničen pesnik. Njegova lira je dajala tudi najfinejše akorde; včasih nam celo iz »strastnih pesmi« — imenovanih tako njegovo bojevitost poezijo — zadoni mehko občutna »stimulacija« prave romantike. Zica Machar je bil — pravi Fr. K. Salda — vendarle bolj romantik kot realista, in njegova ljubezen do močnih duš, njegovo nagnjenje k boju in mrznja do vsega, kar stoji močnemu na poti, je takisto romantična kakor Nietzschejev boj za »nadčloveka«. Romantik je celo ondi, kjer se bori za socialno pravdo — v

»Magdalen«. Enotnega socialnega nazora ni imel; njegov pogled na svet in življenje ni povsem realističen, saj je preziral dejstva, ki se jim realisti ne more in ne sme izogniti. Značilno je, da je ena njegovih zadnjih pesniških zbirk posvečena Napoleonu. Napoleonovo moč, hrabrost in brezobzirnost je povzdignil tja, kamor drugi povzdigujejo ljubezen do bližnjega.

Machar nas v marsičem spominja našega Aškerca. Nedvomno je, da je Aškerca mnogo prebiral Macharjeve pesniške zbirke in da so zapustile v njem obilo sledov. Oba pa sta stala na istem zrelišču in sta imela enake sovražnike. V obeh se je na podoben način izkristalizirala bojevnika osebnost. Naposled sta tudi oba — vsaj v splošnem — zajemala iz istih virov in verovala v iste ideale. Najsi se njiju vera presoja s tega ali onega vidika, najsi se njuno staljšee napram krščanstvu zavzre ali ne, sta oba izvršila v polni meri svoje človeško poslanstvo. Nazori o življenju in svetu, ideali o človeku in narodu so lahko različni, borba med njimi je iz nujnih psiholoških razlogov zelo ostra, vendar pa ves boj za resnico in za ideale ne uničuje brajnih vrednot in čez, kar je v izpremenljivem toku človeške misli in človeškega razvoja večno in neuničljivo. Boljši so vseeno ideali kakor brezbržnost napram vsemu, kar ne daje fizičnega ugodja; boljša je borba za napredek in za kulturo, kakor boj za denar in

za državna korita. Boljši je boj, ki kreše misli in ruši vse, kar je namenjena rušenju, nego premirje pred zlatim telesom. Zdi se, da mlada generacija izkluša s svojo revolto proti idealizmu (a povdarjam: realističnemu idealizmu, takemu, ki stoji z nogami na tleh in z glavno kvišku, a ne narobe) — zakriti svojo praznoto in duševno onemoglost. Naše zatohlo ozračje bi potrebovalo več bojevitih natur, tudi če bi se kdo solzil za kakšnim porušenim malikom.

2. Antonín Sova.

Pred menoj leži dvoje zbirk njegovih izbranih pesmi in tri slike: eno je risal M. Švabinský, drugi dve sta fotografiji. Najizrazitejši je na sliki Švabinskega; tako so zle njegove oči v tistih letih, ko je tudi to senzibilno dušo težilo gorje čača, tipajočega kakor slepec na težki poti k — samemu sebi. Sova je stal prav kakor Machar docela na tleh svoje dobe in odgovarjal na vsa vprašanja, ki jih je v zadnjih tridesetih letih stavilo češko narodno življenje. Odgovarjal je kot pesnik, ki se zaveda umetnostnega poslanstva. Bil je razdvojen, nemiren kakor čas in milje, ki je v njem agiral in reagiral. Ni šel no ravni poti. Od impresionistične lirike je nageloma vrgel med socialne klicarje, ki izrekajo prokletstvo nad egoistično dobo, odtod je krenil k nacionalistom in govoril narodu, išočemu poti v svobodo, potem pa se je razočarano vrnil vase, reproduciral

neskončno fine tresljaje svojih strasti in koprnenj, svojih sanj in občutij. V poeziji in v prozi je analiziral staro in še vedno novo, še zmeraj neizčrpno razmerje spola k spolu, odnos pesnikov do ženske. Švabinský ga je bržkone slikal v dobi, ko je bil sredi socialnega in nacionalnega boja. Obrz kaže človeka, ki misli in vprašuje. In češki pesnik ni smel v tistih časih samo občutiti; moral je tudi misliti in vpraševati.

Njegov življenjepiscij navajajo, da je bil rojen leta 1864 v Pacovu na J. mor. Češkem. Tam so ribniki, jezera, polja in gozdovi, zato je v njegovih prvih pesniških knjigah toliko »stimulacije«, poljskih motivov, vaškega življenja, odsekov vode. Po dovršeni gimnaziji v Pisku se je napotil v Prago in jo je vzljubil s tisto nežno ljubeznijo, ki jo kažejo zlasti njegovi pripovedni spisi, na pr. »Ikvův romane«. Praga mu je bila inkarnacija češtva; tako si je predstavljal češtvo: iz preteklosti raste organično in neprisljano v sedanost; skozi moderno sedanost lahko vidiš vsak trenutek prošlost, kakor ti pogled čez Prago harmonično zajame večstoletno zgodovino. Sova prva pesniška zbirka so bile »Realističké sloky« (I. 1890). nato so sledile do I. 1894 še zbirke »Květy intimních nálad«, »Z meho kraje« in »Sonnit a vzdor«. Tu vse kipi od barv, svetlih in temnih, pisanih in napol zabrisanih; impresionist prihaja do polnega izraza.

(Koniec prili.)

SPORTNA MASKARADA NARODNI DOM

PUSTNI TOREK

I. SLOVENSKI SPORTNI KLUB MARIBOR

3-1

Mariborske vesti.

Maribor 29. februarja 1924.

m Smrtina kesa. Na Koroški cesti 35 je umrl Matosevič Jurij, stražnik v pošto, star 43 let. — V Krčevini 157 Gostenčnik Valentin, nakladač juž. žel., star 36 let. — V Mejni ulici 26 Koban Janez, delavec, star 75 let.

m Veliki župan g. dr. Plej se vrne v Maribor, kakor je sporočil svojemu namestniku g. dr. Vončini, v ponedeljek 3. tm. Pri velikem županstvu v Mariboru posljuje redno dozdaj samo kmetijski oddelek, vse drugo poslovanje se vrši še preko Ljubljane, tako da se zadeve zavlačujejo. Upamo, da bo g. veliki župan temu nevzdržnemu stanju odločno napravil konec.

m Občni zbor »Jugoslovenske Matice« preložen. Z ozirom na dijaško akademijo v Mariboru je Jugoslovenska Matica odgodila na ponedeljek napovedani občni zbor in določila, da se vrši občni zbor neprekinjeno v ponedeljek 10. marca v prostorih Narodnega doma.

m Zanimanje za Sokolsko maskarado, ki se vrši jutri v soboto v Narod. domu, je tako veliko, kakor še pri nobeni stitni prireditvi; to dokazuje stotine reklamacij iz cele mariborske oblasti. Vabila so se že na vse reklamirane naslove odpotala, od danes naprej pa se izdajajo samo še osebu v društveni sobi Narodnega doma.

m S Tržaške ceste. Dve mamici: »Denk's ina, hent war unser Luisl bei der Schuleinschreibung, und jetzt hast er aufenol »Vekoslav«; is des net narisch?« »Unsern Koarl habns a umtaft; hietz hast er »Drago«. Wos hast des? Dos hoast ja nix.« — Dva šolarja: »Du, host du daj »spise« schon gmocht?« »O jo, und die »zadača« hobi a schon fertig!«

m Ljudska univerza. V ponedeljek dne 3. marca ob pol 20. uri predava g. prof. Franc Škof o postanku svetovja. Po predavanju bo odborova seja.

m Interesentom za veleseljem v Pragi. Mariborska tiskarna dd. oddaje legitimacije za praški veleseljem in naročne karte za stanovanje. Navodila so ista kot lansko leto, samo glede znižane vožnje se pripomni, da je začasno dovoljena samo za CSR.

m Državna loterija. Srečke za 3. razred 7. kola se razpečavajo pri blagajni glavne pošte. Kupite in obnovite jih pravočasno!

m Nove naprave v Narodnem domu, katere si je napravilo društvo Sokol za svojo maskarado, ki se vrši jutri v soboto, da s tem prepreči običajni prepil in mraz, so končane ter se izkazale kot prvovrstne. Opozarjamo za to vsa društva in korporacije, ki prirejajo v Narod. domu svoje prireditve, da odda društvo Sokol te naprave proti mali odškodnini. Da se je posrečilo Sokolu omejiti toliko zasovraženi prepil v Narodnem domu, se lahko vsakdo prepriča na današnji maskaradi.

m Maskarado priredi tudi letos Sokolsko društvo v Studencih pri Mariboru na pustni torek dne 4. marca t. l. z začetkom ob 8. uri zvečer. Kdor je bil na maskaradah prejšnjaja leta, nas gotovo poseti tudi letos in pripelje seboj tudi svoje znance. Torej na svidenje, prijatelji društva, od blizu in daleč.

m Češki klub in Jčsl. Liga imata v nedeljo 2. marca ob pol 11. uri dopoldne v Grajski kleti z zastopniki gledališča, Glasbene Matice in vojaške godbe skupno sejo radi proslave stoletnice češkega skladatelja Bedřicha Smetane. Točna udeležba vseh prizadetih nujna.

m Maskarada ISSK Maribor v Narodnem domu na pustni torek obeta postati zelo zabavna. Zanimanje za prireditev je veliko. Lanskoletna prireditev v Gützovi dvorani je bila v vsakem ozirom prvovrstna in si odbor prizadeva letos v Narodnem domu enako vprizoriti. — Kontrola mask bo tudi sedaj stroga in je s tem zasiguran tudi moralni uspeh. Športu prijaznemu in zabaveželjnému

občinstvu priporočamo na pustni torek obisk maskarade v Narodnem domu.

m Iz »Klub-bara«. Kakor doznavamo, prevzame muzikalno vodstvo v Klub-baru Velike kavarne s 1. marcem tl. zopet domači umetnik-pianist g. Pepo Winterhalter. Ob tej priliki priredi salonski orkester g. Kaplaneka v soboto, dne 1. marca v Veliki kavarni kompozicijski večer, pri katerem se bodo izvajale samo najnovejše kompozicije g. Winterhaltera. Ta večer bo nedvomno vzbudil pozornost vseh prijateljev lepe in moderne glasbe. V ostalem opozarjamo na tozadevni oglas!

m Hotel Halbwid. V soboto 1. marca in torek 4. marca velik koncert pri prosti vstopnini. Podaljšana poljejska ura.

Danes, 1. marca 1924

Sokolska maskarada

Narodni dom

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Petek, 29. febr. »Čarostrelec«, ab. A. Sobota, 1. marca ob 19. uri »Mogočni prstani«, ab. B.

Nedelja, 2. marca ob 17. uri »Janko in Metka« (kuponi). Zadnjič v sezoni.

Nedelja, 2. marca ob 20. uri »Pri treh mladenkah«, ab. C. (kuponi).

Ponedeljek, 3. marca. Dijaška akademija, izven.

Torek, 4. marca ob 17. uri »Lumpacij-vagabunde«, zadnjič v sezoni.

—□—

Sobotna predstava »Mogočnega prstana« (dne 1. marca) se vrši izjemoma ob 19. uri (sedmih zvečer), na kar opozarjamo cenj. občinstvo.

»Mogočni prstani«. Za jutrajšnjo predstavo (1. marca) Milčinskega narodne pravljice »Mogočni prstani«, veljajo znižane cene kakor tudi za vse nadaljnjše predstave »Mogočni prstani«.

—□—

Beograjska »Comœdia« o mariborskem gledališču. Ilustrirani časopis za gledališče, glasbo in film »Comœdia« ki izhaja vsak ponedeljek v Beogradu, je objavil v najnovejši (8.) številki daljši članek o vprizoritvi Hasenleverejeve drame »Onstran življenja« na mariborskem odru. Pomen tega poročila je tem večji, ker je članek opremljen s tremi originalnimi lesorezi, delo g. akad. slikarja Stiplovskega. V tej številki je tudi objavljeno poročilo o celjskem gledališču in o slovenski baletki gđ. Rut Vavpotičevi, ki je nedavno nastopila tudi v Mariboru.

Kultura in umetnost

x Weber - Čarostrelec. Sinočnja premijera te priljubljene opere v mariborskem nar. gledališču je dosegla prav lep uspeh. Muzikalno vodstvo, režija, solisti, zbor, inscenacija in orkester zaslužijo priznanje. Gledališče je bilo razprodano in aplavza je bilo mnogo. Naš operni repertoar se je pomnožil spet s popularnim delom, ki bo imelo brezdvomno privlačnost. Več o priliki današnje reprije.

H. D.

x V Zbirki zakonov izda prihodnji teden Tiskovna zadruga Prisilni poravnalni red ter Deveto in deseto poglavje srbskega kazenskega zakona. Oba zvezka se že lahko sedaj naročata pri Tisk. zadrugi v Ljubljani.

x Zvonček. Tega izredno lepega mladinskega lista je izšla 3. številka z bogato vsebino: E. Ganglova pesem »Kosovo polje«, nadaljevanje Vandotovih zgodb o Keken, malem slovenskem junaku, dr. Fr. Zbaničkova črtica »Strahe«, Ivo Troštova o »Mačku, ki je zibal miško«, razne pesmi, šaljiva vprašanja, seveda običajni kotiček gospoda Doropoljskega itd. Stariši, naročite ta list svojim otrokom!

JDS.

Seja ožjega odbora Demokratske zanke za mariborsko oblast se vrši v četrtek 6. tm. ob 3. uri popoldne v tajništvu v Mariboru (Cankarjeva ul. 1.).

Film.

Mestni kino. »Jokelyne«, krasna drama iz časa francoske revolucije v 6 činih se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

Celjske vesti.

Celjska električna napeljava dobro napreduje. Hišni posestniki, na kojih zgradbah se preuredi ali napravi omrežje, so podpisali reverz, v katerem se zavežejo naznaniti vsako event. preureditev na poslopju, ki tangira električni vod, tri mesece prej mestni občini. — Transformatorji se že postavljajo in tudi ostalo delo lepo napreduje.

Gospodinjstva šola v Celju je pričela s svojim poukom dne 25. febr. Obiskuje jo 13 gojenk. Ker se je otvorila vsled poznega imenovanja obeh strokovnih učiteljic še le z drugim tečajem, je obisk bolj majhen, pričakovati pa je lepega obiska s prihodnjim šolskim letom v jeseni.

Mesto venca na krsto pokojne Alojzije Grmek, soproge višj. stražnika, so nabrale njene tovarišice okoli 400 D za njene otroke. Najlepša hvala!

Gospodarstvo.

g Nakup deviz. Finančni minister je odredil, da sme dovoljenja za nakup deviz v svrhu plačil v inozemstvu na privatne osebe do zneska 500.000 D ali enakovredne svote v tuji valuti izdajati generalni inšpektorat fin. ministertva.

g Zadruga elektrarna v Ptuj se je ustanovila v torek 26. tm. Za načelnika je izvoljen industrijalec, g. Fr. Čuček. Je to pričetek elektrifikacije Spodnjega Dravskega polja.

g Razstava dalmatinskih poljedelskih proizvodov v Beogradu. Deželno gospodarsko društvo v Splitu hoče prirediti skupno s Srpskim poljedelskim društvom v Beogradu razstavo vseh dalmatinskih produktov. Razstava se bo vršila v drugi polovici meseca marca, ko ima Srpsko poljedelsko društvo svojo letno skupščino. Glavni cilj je, da se svet seznani z dalmatinskimi produkti.

g Dobava bele kovine. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu se bo vršila dne 13. marca tl. ofertalna licitacija glede dobave 15.000 kg bele kovine. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dopisi.

Kamnica pri Mariboru. Našemu »nemškemu« županu Adolfu Wogrintzu se bližajo občinske volitve. Sedaj, ko mu voda že teče v grlo, hoče rešiti svoj županski stolec s tem, da je pričel kar tja v en dan še dobre občinske ceste nasipavati brez vsakega finančnega načrta in, kakor dejstva kažejo, celo samovoljno, ter tako izmetuje ogromne svote na račun takajšnjih davkoplačevalcev in nosilcev občinskih bremen. Prizadeti so se pritožili na kompetentno oblast ter zahtevali revizijo občinskih računov in knjig. Veliko županstvo je z odlokom št. 1918-24 potom okrajnega zastopa poslalo 27. febr. tl. v svrhu revizije občinskih računov itd. pisarniškega uradnika Hirschmugla, najbližjega prijatelja in pomočnika župana Adolfa Wogrintza. Prizadeti so ga odklonili ter odločno zahtevali revizijo od strani velikega županstva. Žalostno je dejstvo, da se naše oblasti v narodnem in gospodarskem ožiru za našo Kamnico skoro nič ne brigajo. Ogorčeno, prizadeto prebivalstvo

Kamnice zahteva takojšnjo revizijo občinskega gospodarstva občine Kamnice od strani velikega županstva, na vsak način pod vodstvom kake juridične uradne osebe in sicer v najkrajšem času! — Prizadeti Kamničani.

Sv. Jakob v Slov. gor. V nedeljo dne 24. febr. je priredilo tukajšnje vrlo učitelstvo v šoli lepo uspelo šolsko veselico, prvo po prevratu. Spored je obsegal igro »Povodni mož«, petje, deklamacije in srečolov. Igrali, peli in deklamirali so samo šolski otroci pod vodstvom svojih učiteljev. Otroci so krasno in neustrašeno izvršili svojo nalogo. Šolska dvorana je bila nabito polna, mnogo ljudi je moralo oditi, ker ni bil več prostora zanje. Čisti dobiček izkazuje lepo svoto 1700 D. Hvala vsem, ki so nam pripomogli k res izrednemu užitku in krasnemu gmotnemu uspehu.

Iz Šmarja pri Jelšah. Dne 17. svečana 1924 je priredilo Sokolsko društvo v Šmarju veliko predpustno veselico v zvezi s petjem in igro. Nastopil je po dolgem času zopet pevski zbor, katerega je dirigirala na izrecno željo pevo-vodje naša dična gđ. Zinka. Petje je bilo po splošni sedbi izborna in je od posameznih točk občinstvu najbolj ugajal »Slovane«. Po petju se je vršila šaljiva trodejanka »Navaden človek«. Igralci so rešili vloge brez izjeme vsi prav dobro. Zlasti pa je vzbujal »Mičič« s svojim humorjem obilo smeha. Po igri se je razvila živahna zabava s plesom. Pri plesu je pokazala naša ljubka gđ. Vida, kaj se da doseči z vztrajnostjo. Aranžirala in vodila je Četvorko in Besedo, tako graciozo, da smo se ji naravnost čudili. Cela prireditev je potekla v najlepšem redu. V postu priredi Čitalnica baje zopet igro s petjem. Priporočamo se, da nas naši igralci in pevci tudi ob tej priliki razveselijo s kako šaloigro in lepim petjem.

Od Šmarskega Sv. Roka. Cele tri dni so potrebovali naš g. župan, predno so se pošteno oddehnili vsled vernega spisa njihovega političnega mišljenja v Vašem cenj. listu. Njihova prva pot po zopetnem nastopu v javnosti je bila k načelstvu tuk. radikalije, kjer so skesano obudili grevengo in obljubili, da je konec kameleonstva, da hočejo ostati do črnega groba zvest radikal. Njihov osebn tajnik pa je izjavil, da svojemu vernemu tovarišu prav ničesar več ne verjame. Meni, da ostane g. župan v sron še vedno klerikalec. Vstopil bi edino le še v džemijet in postal Turčin, ker se je baje v vojnem času precej navzel turških šeg in navad. In mi verjamemo g. eks-tajnika prav radi, ker on dobro pozna svoje ljudi.

Koroške vesti.

Guštanj. Socijalistični odbor v Guštanju bo glasom sklepa obč. odbora oddal društvu »Svoboda« glasovir razpuščenega »Männergesangsvereina«, ki je bil od okrajnega glavarstva na podlagi odločbe pokrajinske uprave odvzet imenovanemu društvu. Tako se socijalisti ponorečujejo z odredbamj naših oblasti!

Primorske novice.

Novo slov. planinsko društvo v Julij-ski krajini. Ker je tržaška prefektura razpustila tržaško podružnico Slov. plan. društva, so Jugoslovenci v Primorju ustanovili novo Planinsko društvo, katere je od oblasti priznana. Društven delokrog obsega celo Julijsko krajino in sme društvo povsod snovati podružnice. Ustanovni občni zbor je 6. tm.

Objave.

Š Sportna maskarada. Ena od najlepših pustnih veselice bo gotovo maskarada, katero priredi I. Slov. šport. klub »Maribor«, dne 4. marca tl. v prostorih Narodnega doma. Vabimo občinstvo, da se polnoštevilno udeleži te veselice, ker je eventualni dobiček namenjen povzdigi slovenskega športa.

§ Vstopnice za športno maskerado na pustni torek v Narodnem domu se dobe v predprodaji v trgovini g. Baloha na Grajskem trgu in v trgovini g. Fr. Majerja na Glavnem trgu. Priporočamo posebno onim, ki pridejo v maskah, da si preskrbe vstopnice že v predprodaji. Cena 20 D z veseljenim in dinarskim davikom vred.

§ Koncert. 1. in 4. marca se vsi v gostilni »Orovič«, Vetrinjska ulica, koncert. Policijska ura podaljšana. Točilo se boče črno in marčno Gölzovo pivo in na razpolago bodo domači krofi. Igra salonski orkester. Vstopnina prosta. Za obilen obisk se priporoča gostilničar.

§ Vabilo na veliko predpušno veselico, katero priredi tamburaški odsek mar. žel. glash. društva »Drava« dne 2. marca v vseh prostorih gostilne Novak v Rušah. Začetek ob 17. uri. Vstopnina 5 Din. Za obilno udeležbo prosí odbor.

§ Cercle français priredi v nedeljo, dne 2. marca ob šestnajstih in pol v Vesni družabni večer z zabavnim programom in čajem za svoje člane in po njih povabljene goste. Radji priprave čaja in peciva prosí odbor, da se prijavi udeležba v petek dne 29. febr. ali v soboto, dne 1. marca, v društveni čitalnici (drž. gimn. prtiliče na levo) med 17. in 19. uro. Prispevek za čaj 10 D za osebo.

§ Delavsko društvo »Enakost« v Studencih priredi dne 2. marca t. l. pevski koncert v gostilniških prostorih P. Stibilj (gostilna »Triglave«) v Studencih. Po končanem sporedu prosta zabava. Začetek ob 19. uri. Za obilen obisk prosí odbor.

§ Pevsko društvo »Zvon« na Teznu priredi na pustno nedeljo, to je 2. marca t. l. ob 15. uri v gostilni g. Voilmaierja na Tržaški cesti veselico z burko »Resnica se je izkazala«, petjem, šaljivo pošto in plesom. Vstopnina 5 D. K obilni udeležbi vabi odbor.

§ Zarija v Pobrežju ima v nedeljo dne 2. marca pustno veselico v gostilni Rojko na Spodnjem Pobrežju. Začetek ob 3. uri. Domačini in gostje dobrodošli.

Listnica uredništva.

Gosp. B. Z., Maribor: Vaš prispevek smo prejeli žal šele danes 29. tm., ko seveda ni več aktualen.

TRGOVSKA AGENTURA

z lepim majhnim stanovanjem

oboje zelo dobro opremljeno na prodaj. Podjetje bi količaj pridnemu podjetniku nosilo krasen in siguren dobiček. Nahaja se 70 km od Maribora na obmejnem ozemlju in mora biti prodano zaradi posebno nujnih okoliščin na hitro roko in le po inventarni vrednosti. Potrebnih je okoli 60.000 Din. Ponudbe pod »Zelo redka in ugodna prilika 398« na upravo »Tabora«.

398 8-7

Razpošiljam po poljubnih modelih po meri, najmodernejše in vsakovrstne krojne vzorce (muštre) za dame in gospode. Knafe! Alojzij, strokovni učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ul. 2/1. 432 4-2

Po lastni ceni

za reklamo prodajamo

čepice po D 45-

in ostalo blago brez konkurenca!

B. Veseljuvč & Ko.

Maribor, Gosposka ulica 26

Novosti prihajajo! 128

Pristopajte k Sokolski Matici!

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.)

(57)

— Konstancija ni več.
— Kaj praviš?
— Čakaj, solnce bo kmalu obsinilo tvojo slavo.

Julijan se ni drznil vpraševati. Molče sta se vrnila v taborišče.

V šotoru je Julijana pričakoval sel iz Male Azije. Bil je tribun Sintula.

Pokleknil je na kolena in poljubil rob cesarskega plašča.

— Slava božanskemu Avgustu Julijanu!

— Ali prihajaš od Konstancije, Sintula?

— Konstancija ni več.

Julijan je vztrepetal in se ozrl v Malesima, ki je ohranil svoj prejšnji pokoj.

— Po volji božje Previdnosti, — je nadaljeval Sintula — je tvoj sovražnik izdihnil v mestu Mopsukrene blizu Mactelluma.

Prihodnjega dne zvečer se je zbrala vojska. Medtem je bila že izvedela o Konstancijevi smrti.

Avgust Klavdij Julijan je stopil na rob skale, da so ga mogle videti vse čete. Bil je brez krone, meča in ščita, le karški škrlat ga je pokrival od glave do pet; da bi bil skril sledive krvi, ki jih ni smel umiti, si je zataknil škrlat tudi čez glavo, da mu je padal na obraz. V tej čudni obleki je bil podobnejši vrhovnemu svečeniku nego carju.

Izza njega se je po vznožju Gema, začenjajočega se pri tej pečini, košatil rdeči jesenski gozd, carju nad glavo se je dvigal javor; njegovo žolto listje je na višnjevem ozadju obnebja šelestelo in bleščalo kakor zlata zastava.

Do daljnjega obzorja se je razprostirala Trakijska ravan; čez njo se je vila starodavna rimska cesta, sezidana iz širokih mramornatih plošč — ravna, zata s solncem, kakor da bi bila pripravljena za triumfalno pot. Takšna je tekla do valov Proponta, do Carigrada — drugega Rima.

Julijan je opazoval vojsko. Ko so se legije zganile, so v siju večernega solca zableščali bakreni oklepi, čelade in orli, in kakor stotere kače so zasikali konjsulie in vzplamtevali nad kohortami tiki goreče sveče.

Tik za carjem je stal Maksim. Sklonivši se k Julijanovemu uhlju mu je zašepetal:

— Poglej, kakšna lepota! Prišla je tvoja ura. Ne obotavljaj se več.

Pokazal je na krščansko zastavolaburum, svetli prapor, ki so ga nosili pred rimskimi legijami in ki je bil napravljen po tistem ognjenem praporu, ki je nekoč zavihral pred Konstantinom in na katerem so sijale besede: »V tem znamenju zmagaš.«

Trobente so umolknile. Julijan je začel govoriti z gromovitim glasom:

— Otroci moj! Naše trpljenje je končano. Zahvalite so Olimpijcem, ki so nam naklonili zmago.

Te besede je bilo čuti zgolj v prvih vrstah, kjer je bilo mnogo kristjanov; vsi so postali nemirni.

— Ali slišite? Ne zahvaljuje se Gospodu, temveč Olimpijskim bogovom, — je govoril eden izmed njih.

— Glej le starca z belo brado! — je pravil drugi svojemu tovarišu.

— Kdo je?

— Sam satan v podobi čarovnika Maksima — le-ta je zapeljal carja.

Toda posamezni glasovi krščanskih vojakov so prihajali tiho kakor šepetanje. Kohorte, ki so bile bolj v ozadju in niso razumele Julijanovih besed, so jele burno vzklikati:

— Živel božanski Avgust, živel, živel!

Glasneje in glasneje je donelo z vseh štirih strani z legijami pokrite ravnice gromovito vzklikanje:

— Živel! Živel! Živel!

Gora, zemlja, zrak in gozdovi so se kar tresli od vzklikanja vojske.

— Glejte, glejte, že spuščajo laharum, — so se zgražali kristjani.

— Kaj je! Kaj je?

Iz gozda je stopil kovač in prinesel žerjavico, zarjavle klešče in talilnico s svinčnem; vse to je bilo pripravljeno že prej, a nihče ni slutil, kaj je pomenilo.

Car, ki je bil navzlic odsevom škrlata in zahajajočega solca zelo blede v obraz, je strgal z labaruma zlati križ in Kristusov monogram iz dragocenega kamenja. Vojska je utihnula. Biseri, smaragdi in rubini so se skotatili na zemljo, in tanki križ, ki je že obležal na tleh, se je zvil pod sandali rimskega cesarja.

Maksim je vzel iz dragocenega kov-

Mala oznanila.

„Babilonska uganka“
kmal' zmanjka! Zdaj se dobi še v vseh knjigarnah. 406

Gaterist starejši neoženjen s celo oskrbo, ki zna opravljati s polnojarmenikom in se razume tudi v brušenju zag in rezanju trdega lesa se sprejme. Nastop takoj. Ponudbe z zahtevno plačo je poslati na Tomo Jagust, Sunja, Hrvatska. 433 3-2

Tvornica olja Sunja, Hrvatska, išče samostojnega starejšega neoženjenega delavca, ki zna pražiti z hidroalično stiskalnice. Isti je lahko mlinar. Oskrba v hiši. Nastop takoj. Ponudbe z zahtevno plačo je poslati na zgornji naslov. 434 3-2

Mali postranski zaslužek išče poštni uradnik, v najboljših letih, upokojen povodom redukcije. Zadovoljuje se z malim dohodkom. Ponudbe na uredništvo »Tabora« pod »Reduciran«. 2-2

Maske ne pozabite se fotografirati. Atelje boče na 1. in 4. marca do 9. ure zvečer odprt. Foto Vlašić, Gosposka ulica št. 23. 426 3-2

Velika krasna zračna soba z električno razsvetljavo in novim pohištvom se takoj odda. Naslov pove uprava. 448

Popravilo čevljev brez izjeme kakor tudi vsa narečila po meri sprejema čevljarica delavnica R. Monjac, Jurčičeva ul. 9. Cene zmerno! Postrežba točna! 349 10-10

Dežne pojave za vozeve in konje, gamaše, nahrbtnike, polne kovečke in torbice, gonilne jermene v vseh širinah i. t. d. priporoča Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13, Slemšev trg 6. 346

VELIKA KAVARNA

Sobota, 1. marca Sobota, 1. marca
ob pol 9. uri zvečer

Kompozicijski večer Winterhalter

s sodelovanjem salonskega orkestra g. KAPLANEKA, na glasovirju g. WINTERHALTER.

S P O R E D:

1. Koračnica
2. Spomin na Maribor — valček
3. a) Ob zibelki
b) Preludij, Ges-dur, glasovir-solo s spremljanjem orkestra
4. Predigra k operi »Hotoke-Umi«
5. Pomlad ljubezni
6. a) Valse boston, b) Tango, c) Schimmy, d) Klub-bar-Schimmy.

KLUB-BAR

Od 1. marca 1924

prvorazredni marčni spored:

Goru et Lalla, Havañ excentric
Karpaty Trio, angleški moderni ples
2 Edison, najboljši akrobati sedajnosti
Miss Emilia, Ery Vera: naredni plesi.
Mara Zlatarjeva, na glasovirju: P. Winterhalter.

Velika kavarna

Torek, 4. marca Torek, 4. marca

Maskarada.

449

Koncert s plesom

2-1

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

ška majhni, v višnjevo svilo zaviti srebrni kip solnčnega boga Mitre-Heliosa.

Pristopil je kovač in pričvrstil na labarum kip boga Mitre.

Še preden je mogla vojska doumeti, kaj se je zgodilo, je nad carjevo glavo iznova zašelestel svetli prapor Konstantinov. A zdaj je bil na njem Apolonov malik.

Star vojak, pobožen kristjan, se je obrnil in si z roko zakril oči, da bi ne videl tega zlodela.

— Bogokletstvo, — je zašepetal ves blod in solzan.

— Gorje! — je dejal tiho drugi vojak tovarišu na uho. — Car je odpadel od Kristusove cerkve.

Julijan pa je pokleknil pred znamenjem, razširil roke k srebrnemu kipu in dejal:

— Slava nepremagljivemu Solncu, vladarju bogov! Danes se Avgust klanja večnemu Heliju, bogu luči, bogu razuma, bogu veselja in olimpske lepote!

Zadnja solnčna svetloba je obsinila strahoten obraz delfijskega malika; njegovo glavo so obdajali koničasti, srebrni žarki: bog se je smehljaj.

Legije so molčale. Nastala je takšna tišina, da je bilo slišati, kako v gozdu pada orumenelo listje.

V krvavem odsevu večera, v rdečem plaščen zadnjega velikega maga, v škrlatu umirajočega gozda — v vsem je bila zlovošča pogrebna lepota, nad vsem je vladalo veličanstvo smrti.

Nekdo izmed vojakov v prvih vrstah je rekel takó glasno, da ga je Julijan slišal in se zdrnil:

— Antikrist!

Konec prvega dela.

—□—

DRUGI DEL.

I.

V carigrajskem hipodromu se je tik za hlevi nahajal prostor, ki je rabil jahčarjem, mimičarjem in kočijažem kot oblačilnišče. Tukaj so tudi čez dan gorele na strop obešene svetilke. V zatohli prostor, ki je ves smrdel po gnoju, je dotekal topli zrak iz hlevov.

Ko se je odgrnila zavesa na vratih, je prodira v prostor jarka jutranja svetloba. V solnčni daljavi je bilo videti

prazne klopi, kamor so sedali gledalci, veličastne stonice, ki so spajale carsko ložo z notranjimi deli Konstantinovega dvorca, kamenite stebre egiptovskih obeliskov in sredi žoltega, gladkega peska veliki žrtveniki; tri zapletene bronaste kače so nosile na svojih ploščatih glavah krasno izdelani delfijski trinožnik.

Včasih je bilo slišati iz arene pokanje biča, vpitje jahačev, hrzanje razdivjanih konj in škripanje vozov po mehkem pesku; zdelo se je, da neke prhutajo ptičje peroti.

Ni bilo tekem, vršile so se le vaje za velike igre, ki so jih napovedovali na prihodnje dni.

V nekem hlevskem kotu je stal nagri atlet; život mu je bil natrt z oljem, pokrit s prahom arene, okoli bokov je imel prepasan usnjati nas in je pravkar dvigal in spuščal železne uteže; kodrasto glavo je vrgel nazaj in se tako zvil s hrptom, da so mu pokali členki. Obraz mu je bil višnjeve, a žile na debelem vratu so se napele kakor bikovske.

Tedajci je pristopila k njemu mlada gospa s suznjami. Oblečena je bila v elegantno jutranjo obleko, ki jo je nategnila tudi čez glavo in čije nabori so padali čez tanki, aristokratski, a že nekam odeveli obraz. Bila je pobožna kristjanka, ki so jo čislali vsi kleriki in menihi zavoljo njenih obilnih darov samostanom in zbog milosčine, ki jo je rada delila. Priselila se je iz Aleksandrije kot vdova rimskega senatorja. Izprva je hotela skriti svoje pustolovščine, kmalu pa je uvidela, da je takratna družba cenila žene, ki so ljubezen do cerkve združevale z ljubeznijo do cir-kusa. Vsem je bilo znano, da Stratonika ne more trpeti carigrajskih gizdalinov, ki so prav tako kakor ona zaviti, napudrani, razneženi in muhasti. Taka je bila njena natura: rada je spajala vonj dragocenih arabskih dišav z razdražljivo toplim zapahom hlevov in cir-kusa; po pekočih solzah kesanja, po ginjačih pridigah izkušeni izpovednikov se je tej majhni ženi, podobni iz slonove kosti izrezani lutki, zahotelo surovega ljubimkanja s katerim izmed proslavljenih konjarjev.

(Dalje prih.)